

2. søndag efter trinitatis

Tid og sted: 14/6 2015, Ødsted kirke kl. 9.
friluftsgudstjeneste på grenen i Jerlev kl. 11.

Salmevalg

Lysets engel går med glans, 747

O Jesus, du al nådens væld, 684

Op, alle folk på denne jord, 385

Se, hvilket menneske, 68

Gak ud, min sjæl, betragt med flid, 726,1-2 og 7-8

Dette hellige evangelium skriver evangelisten

Jesus sagde: Der var en mand, der ville holde et stort festmåltid og indbød mange. Da festen skulle begynde, sendte han sin tjener ud for at sige til de indbudte: Kom, nu er alt rede! Men de gav sig alle som en til at undskylde sig. Den første sagde til ham: Jeg har købt en mark og bliver nødt til at gå ud og se til den. Jeg beder dig, hav mig undskyldt. En anden sagde: Jeg har købt fem par okser og skal ud og prøve dem. Jeg beder dig, hav mig undskyldt.

Og en tredje sagde: Jeg har lige giftet mig, og derfor kan jeg ikke komme. Tjeneren kom tilbage og fortalte sin herre dette. Da blev husets herre vred og sagde til tjeneren: Gå straks ud på byens gader og stræder og hent de fattige, vanføre, blinde og lamme herind. Og tjenere meldte: Herre, det er sket, som du befalede, men der er stadig plads. Så sagde herren til tjeneren: Gå ud på vejene og langs gærderne og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt. For jeg siger jer: Ingen af de mænd, som var indbudt, skal smage mit måltid.

Prædiken

Vi er dem de andre ikke må lege med, vi er det dårlige selskab. De fleste af os kender sikkert denne sang af Kim Larsen. Den kunne være sunget af det rak, som husherren i lignelsen om det store festmåltid, som vi netop har hørt læst op, indbyder til sin store fest, da de først indbudte – de fine gæster – takker nej. Hvem er det dårlige selskab? Er det dem, de andre ikke må lege med? Det er måske mere præcist at sige, at det er dem, vi andre ikke gider at lege

med. Det er dem, vi helst vil være fri for at se på. Det er de ubejlejlige. Det er dem, der helst ikke skal flytte ind i huset ved siden af. Det er vel rockerne, de pædofile og asylansøgerne. Jeg ved godt, hvem jeg ikke vil have til nabo, men jeg siger det ikke højt.

Vi finder os til rette i verden ved at karakterisere hinanden og sætte hinanden i bås. Vi inddeles efter køn, alder, religion, politisk overbevisning, indkomst og udseende. Men først og fremmest bliver vi inddelt efter, hvem vi synes, er de ordentlige mennesker, og hvem der ikke er ordentlige. Hvem er retfærdige, gode og ansvarsfulde? Hvem er uretfærdige, onde og uansvarlige? Hvem er hvem?

Når Jesus taler, så er det ofte svært at gennemskue, hvem der er hvem. For eksempel spørger en skriftklog på et tidspunkt Jesus: Hvem er min næste? Han spørger, fordi han vil vide, hvem han skal være næstekærlig overfor – så han kan arve Guds rige. Men Jesus vender spørgsmålet om. Han fortæller lignelsen om den barmhjertige

samaritaner, og så spørger han: Hvem er en næste for dig?
Tør du lade din fjende elske dig?

Lignelsen om det store festmåltid er fortalt i en sammenhæng, hvor Jesus er til middag hos en af farisæernes ledere. Farisæerne er optaget at afgøre, hvem der er de retfærdige, gode og ansvarsfulde, og hvem vi kan dømme som uretfærdige, onde og uansvarlige. Farisæerne har deres fordomme. Det ved Jesus godt, så han taler om dæmonbesatte, spedalske, syndere, toldere, fattige, blinde og lamme, kort sagt det dårlige selskab; og så viser han, at Guds rige er åbent *netop* for dem. Men der er altid en skjult ironi, når Jesus taler med farisæere, for samtidig med, at Jesus åbner Guds rige for samfundets marginaliserede, så sætter han de skriftkloge og farisæerne i samme bås. Hvem er hvem?

Vi kender farisæerne som de selvhøjtidelige og selvretfærdige. De er fromme mænd og kvinder, der lever efter loven, og som fromt debatterer, hvad der er rigtigt og forkert, hvad der er sandt og falskt. Det afgørende

spørgsmål for dem er altid: Hvad skal vi gøre for at arve Guds rige? Hvad skal vi gøre, for at gøre os fortjent til Guds frelse? Med det spørgsmål på tungen diskuterer og vender de hver eneste lille problemstilling. Med det spørgsmål i baghovedet bestræber de sig på at føre et fromt og retsindigt liv; de gør alt for at overholde loven, for loven er deres adgang til Guds rige. Loven er deres frelse. Loven er en manifestation af Guds vilje. Med det spørgsmål i tankerne kom de til Jesus og satte ham på prøve, ved at udfordre ham med små spidsfindigheder i loven. Jesus er altid klar med et svar. Men når Jesus spørger farisæerne: ”Er det tilladt at helbrede på en sabbat”? – så er farisæerne tavse, fordi sabbatten skal holdes hellig. Det er hviledag, der må ikke arbejdes på hviledagen, og en helbredelse er arbejde. Jesus stiller spørgsmålet lige inden, at han fortæller lignelsen om det store festmåltid; og da han ikke får noget svar, så helbreder Jesus en mand med vand i kroppen. Farisæerne er tavse, og deres tavshed er udtryk for, at de kender loven, men de har ikke den rette forståelse af den: Hvad er loven til for?

For nu at skære ind til benet, så er den forståelse af loven, som Jesus gør gældende, at loven er givet os for vores næstes skyld. Intet menneske kan hævde sin ret med loven i hånden, men vi har pligt til at hævde vores næstes ret. Loven er altså ikke, som farisæerne ofte hyklerisk udlægger den, vores vej til frelse. Loven er givet os som vores næstes livsmulighed. Farisæernes forståelse af loven er den modsatte. Loven er min egen livsmulighed, for den der lever efter loven, lever ”Gud til velbehag” – og Gud velsigner altid det fromme retsindige menneske, fordi det menneske er ham velbehageligt. Når farisæerne gør, hvad loven påbyder os, så er det ikke af kærlighed til næsten, så er det af kærlighed til sig selv.

Så det er klart, at farisæerne forstår sig selv som det gode selskab. Det er *den selvhøjtidelighed og selvretfærdighed*, som Jesus prikker til, da han fortæller lignelsen om det store festmåltid.

At kende lovens hemmeligheder, siger Jesus, vil sådan set sige at være indbudt til festmåltid med Gud. Farisæerne

kendte udmærket til billedet af Guds rige som et stort måltid, Gud selv har tilberedt. ”På dette bjerg skal hæskarers Herre holde festmåltid for alle folkene,” står der i teksten fra Esajas’ bog, som jeg læste op tidligere.

Men der sker jo det i lignelsen, at indbydelsen til festmåltidet kommer ubelejligt for dem, der er indbudt – og så undskylder de sig med alverdens vigtige gøremål. Når spørgsmålet om det evige liv, om at arve Guds rige, fyldte så meget for farisæerne, så var antydningen, at farisæerne er mere optaget af deres eget, end at høre Gud kalde til fest, mildest talt provokerende. Ikke desto mindre kommer der ingen til den store banket. De bliver væk, fordi det er havedag. Nogen har købt en ny bil, som de skal prøvekøre. Så har Bilka åbent, og der er så mange gode tilbud. De frommeste af de fromme bliver væk, fordi de har nok i sig selv og deres eget liv. Guds rige er dem ubelejligt. Guds rige er dem måske ligefrem ubehageligt. For hvis vi skal se på, hvad Guds rige er, så kan vi bare begynde fra en ende: Det er der, hvor kvinderne er ligeværdige – som da Jesus taler med den prostituerede

kvinde ved brønden i Kanaan. Der er der, hvor Jesus spiser sammen med tolderer, der har snydt og bedraget sine landsmænd. Det er der, hvor tempelpladsen bliver raseret, fordi de handlende tjener penge på andres ulykke. Det er der, hvor et menneske giver hele sin klædning væk, da en nøgen mand bønfalder ham om at få kappen. Det er der, hvor den rige mand sælger alt, hvad han ejer for at følge Jesus. Det er der, hvor vi elsker vores fjender. Og hvis jeg skal sætte navn på fjenderne, så er det de samme, som vi synes, er det dårlige selskab – og flere til: Rockerne, de pædofile og asylansøgerne. Det er dem, der ikke må flytte ind i huset ved siden af. Så er det nemmere at tage i Bilka. Så er det mere belejligt, at gå en tur i haven. Så er det mere overskueligt at glæde sig over en skøn stund med dem, man elsker, og som holder af en, i den lyse sommeraften; her kan vi nyde solen, duften af grillstegt kød, et godt glas rødvin og fuglenes sang i gode venners lag, og i skøn forvisning om, at alt er, som det skal være. Imens drives tusindvis af familier på flugt, genboen går

med selvmordstanker, og i en familie længere nede af gaden lever børnene i konstant frygt for at blive banket.

Men sådan er livet. For nogen er invitationen til festmåltidet en befrielse, fordi den frelser dem fra undertrykkelse. For andre kommer invitationen ubelejligh, fordi den vender op og ned på det liv, som vi er så glade for.

Hvem er de fattige, synderne, de lamme, de halte og de blinde? Hvem er det, Gud indbyder til sit store festmåltid?

Det er os alle sammen. Også farisæeren. Farisæerne misforstod loven. Det kan nok være, at de følte sig som det gode selskab, men i deres selvhøjtidelighed og selvretfærdighed glemte de meningen – at også synderen er elsket af Gud. Men deres misforstand gør dem ikke til andet end det dårlige selskab. Og det dårlige selskab har en stående indbydelse til Guds riges festmåltid. I kirken kalder vi måltidet for nadveren, og kun syndere er indbudt til at tage del i det festmåltid. Her er vi alle lige. Her taler vi om syndernes forladelse. Syndernes forladelse er den

uendeligt kærlige dom, som Jesus Kristus tilsiger ethvert døbt menneske, enhver nadvergæst, enhver der hører Jesus hviske, ”jeg elsker dig”. Kun som syndere, hvis synd Gud har forladt, kommer vi til os selv. Kun som tilgivende syndere ved vi, hvem vi er. For synden og tilgivelsen rummer præcis den spænding, som ethvert menneskeliv udfolder: nemlig spændingen mellem at være afvist og at være anerkendt. Som tilgivende syndere er vi anerkendte og elskede – med vores skyld. Som tilgivende syndere bliver vi ligeværdige. Vi er elskede med alle de skavanker, vi har. Endda med vores mest hadefulde tanker; selvom vi i al hemmelighed begærer det, vi ikke må begære; selvom vores næse er for stor; selvom vi smittede et andet menneske med AIDS. Så er vi elskede, fordi det er, hvad Gud lader os erfare, når Jesus Kristus kommer til os som korsfæstet og opstanden. Som det ene menneske, der for altid har åbenbaret Guds vilje og kærlighed, og som med sikkerhed vil blive ved med at lede efter et vildfarent får, så længe der er et får at lede efter. Og farer den vildfarne ned i dødsriget, ja, så er Jesus Kristus også der.